

Nr 98

Av herr Hector m. fl., om en internationell fredskår i FN:s regi.

(Lika lydande med motion nr 73 i Första kammaren)

Under innevarande år påbörjas utbildningen av personal till den svenska fredskår, som inom ramen för nämndens för internationellt bistånd verksamhet skall sättas in i u-länderna.

NIB:s arbetsgrupp för frivilligtjänst avgav den 13/1 1965 ett förslag rörande den svenska fredskåren till NIB:s generalsekreterare. Arbetsgruppen framhåller som målsättning för fredskårsinsatsen följande:

Å ena sidan är det en fråga om en komplettering av ett lands övriga biståndsprogram och därvid att anse som en del av det tekniska biståndet med en utvecklingsfrämjande effekt. Å andra sidan är det en verksamhet med en egen accent, nämligen en uppmaning och utmaning främst till ungdomen att göra en aktiv insats i u-landsarbetet.

Arbetsgruppen hänvisar också till att det är nödvändigt att få till stånd ett nät av kontakter över gränserna mellan människor i allmänhet, ett syfte som fredskårsinsatser i hög grad tjänar. Arbetsgruppen trycker vidare på att fredskåristerna också är en mottagande part:

Frånvaron av egentlig lön för fredskårsinsatser motiveras oftast — och är väl också riktigtast — med att det här i lika hög grad är fråga om ett mottagande som ett givande från fredskåristens sida, mera en möjlighet till ömsesidig fortbildning och utveckling än ett ensidigt överförande av kunskaper och färdigheter från en givare till en annan.

Arbetsgruppen har beräknat den genomsnittliga kostnaden för en fredskårist under 24 månader fr. o. m. att deltagarna genomgått utbildningskurs t. o. m. deras hemkomst (utom projektutrustning) till ca 45 000 kr. Härtill kommer då utbildningskostnader, projektutrustning samt kostnader för den centrala administrationen för fredskåren. Med ledning härav kan man med säkerhet säga att en enda svensk fredskårist kommer att dra en årlig kostnad som motsvarar den genomsnittliga årsinkomsten för flera tiotal personer i ett u-land.

En fredskårs utvecklingsfrämjande effekt borde således vara mycket hög för att stå i rimlig proportion till kostnaderna. Att en fredskårs utvecklingsfrämjande effekt *inte* är hög torde förstås av dess icke-expertkaraktär.

Motionärerna vill därför understryka den senare delen av den målsättning som arbetsgruppen anför: skapandet av kontakter över gränserna, den *Bihang till riksdagens protokoll 1965. 4 saml. Nr 98—108*

solidaritet som kommer till uttryck, det ömsesidiga givandet och mottagandet.

Motionärerna befarar emellertid att en ensidig fredskårsinsats från ett rikt land i ett u-land kan komma att få smak av den i u-länderna avskydda »paternalismen». Det finns erfarenheter som visar hur nationella fredskårsinsatser har lett till friktioner mellan fredskåristerna och den inhemska befolkningen, friktioner som även haft en ogynnsam effekt på fredskåristers syn på u-ländernas folk och u-landsproblemen efter hemkomsten.

Vägen ur detta dilemma synes vara att ge fredskårerna en ännu mera internationell inriktning. Det förtjänar att beaktas att NIB:s arbetsgrupp haft ögonen öppna även för denna aspekt. Det heter bl. a. i deras förslag i anslutning till definitionen av fredskårens allmänna målsättning:

Att foga något svenskt särdrag till denna beskrivning av det allmänna syftet med fredskårsverksamheten har ej syntts arbetsgruppen nödvändigt. Det har snarast förefallit angeläget att så ej sker, eftersom det från svensk sida i hög grad bör bli fråga om att sluta upp i det internationella samarbete som fredskårstanken håller på att utvecklas till. Strävanden pågår att göra såväl utbildningen som fältinsatserna multilaterala. Det ligger fullt i linje med målsättningen för den svenska biståndsinsatsen i allmänhet att fredskårsverksamheten då från början inriktas på samverkan dels genom redan existerande multilaterala organ och dels genom kontakt på fältet med fredskårer från andra länder. Detta gäller i första hand i fråga om de ansatser och försök till fredskårsverksamhet som börjat komma i gång i en del mottagarländer.

Motionärerna är av den mening att Sverige borde gå i spetsen för en internationalisering av fredskårsverksamheten. En maximal effekt när det gäller att skapa kontakt över gränserna för bättre förståelse mellan nationerna torde man uppnå med fredskårer i vilka ungdomar från länder i väst och öst och u-länder arbetar sida vid sida. En sådan fredskår i FN-regi eller eventuellt en pool i FN-regi, till vars förfogande de nationella fredskårerna ställde sina fredskårister, skulle avvärja de problem i form av paternalism och nationell propaganda till vilka en nationell fredskår bär fröet inom sig. Helst borde en sådan internationell fredskår sättas in vid FN-projekt; ett FN-organ som FAC använder exempelvis redan frivillig arbetskraft vid vissa projekt.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att hos regeringen begära initiativ i syfte att få till stånd en internationell fredskår i FN-regi, öppen för alla nationers ungdom.

Stockholm i januari 1965

Sven Hector

Gustaf Lorentzon

C.-H. Hermansson

Henning Nilsson

Axel Jansson

Helmer Holmberg